

یادداشتی درباره Research Square

مریم زیاری، کارشناس پژوهش دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

Research square چیست؟

در سال‌های اخیر که فرآیند دسترسی آزاد بیشتر مورد توجه قرار گرفته است، ناشران بزرگ در جستجوی راه‌حل‌های تازه بوده‌اند تا مسائل مالی شان را حل و فصل کنند. یکی از آخرین راه‌حل‌ها توجه به پیش‌چاپ‌ها است. بر اساس قوانین مربوط به حق مولف و حق ناشر، نویسنده مقاله نمی‌تواند نسخه الکترونیکی اصلی مقاله خود را که در مجله‌ای منتشر شده است، از سایت ناشر کپی کند و در صفحه وبگاه خود در دانشگاه یا هر موسسه آموزشی قرار دهد تا افرادی که دسترسی به مجلات گران ناشران را ندارند بتوانند از محتوای مقاله استفاده کنند، ولی نویسندگان حق داشتند نسخه پیش‌چاپ را بدون صفحه‌آرایی و آرم نشریه، در صفحه خودشان بگذارند تا مورد استفاده دیگران باشد. از آخرین تلاش‌های ناشران در کنترل گرفتن همین پیش‌چاپ‌هاست. **Research Square** یکی از مهمترین پایگاه‌های پیش‌چاپ ناشران بزرگ است.

Research Square در سال ۲۰۱۸ راه اندازی شد و امروز به عنوان سریعترین و مهمترین پلت فرم پیش‌چاپ‌ها در جهان در حال رشد است و میزبان بیش از ۲۵,۰۰۰ نسخه پیش‌چاپ تا نیمه ماه می سال ۲۰۲۱ بوده است. اشپرینگر – نیچر سرمایه گذار مهم و پیش‌تاز در کارهای خاص میان ناشران بوده‌اند و بسیاری از تجربه‌های تازه در نشر را آنها آغاز کرده‌اند و به جهت اعتبار توانسته‌اند شرکت‌های دیگر را به دنبال خود بکشد. این شرکت مهمترین واحد بخش خصوصی است که اولین گام‌های دسترسی آزاد را برداشت و تعداد بسیاری مجلات با دسترسی آزاد را تولید و دیگران را به دنبال خود به مجلات دسترسی آزاد کشاند. مدیر سابق قسمت دسترسی آزاد شرکت، اکنون مدیر **Research Square** است. سال گذشته این شرکت یک اقدام جدید کرد و پایگاهی برای میزبانی همه پیش‌چاپ‌های نسخه‌های اولیه^۱ ارسال شده برای چاپ در مجلات اشپرینگر – نیچر، ایجاد و خدمت جدیدی با عنوان دردست بررسی^۲ راه‌اندازی کرد. در این پایگاه خدمات بر پایه پیش‌چاپ‌ها است که به نویسندگان این امکان را می‌دهد که مقاله خود را هم زمان با اقدام برای پذیرش به سایت ناشر ارسال کنند و به نویسندگان و خوانندگان این امکان را می‌دهد که از طریق یک جدول زمانی وضعیت داوری یک مقاله را تعقیب کنند و نویسنده این شانس را دارد که هم‌زمان با فرایند داوری، پیشنهادهای از خوانندگان دریافت کند و ممکن است کار ضمن داوری بهبود نیز بیابد، و در نهایت اگر مقاله ای برای انتشار پذیرفته نشود، نسخه پیش‌چاپ با تایید نویسنده در پایگاه باقی می‌ماند اما از هرگونه ارتباط با نام یک مجله رسمی تجاری جدا می‌شود و اطلاعاتش به عنوان مقاله پذیرش شده یا مرتبط به یک مجله جستجو نخواهد شد.

البته هدف اشپرینگر – نیچر این نیست که یک پیوند یک به یک بین وب‌گاه مجله اصلی در سایت اصلی ناشر و پیش‌چاپ همان مقاله در پایگاه پیش‌چاپ‌ها در **Research Square** برقرار کند. دسترسی به پیش‌چاپ‌ها می‌تواند در مکان‌های مختلف بنا به انتخاب نویسنده ادامه داشته باشد. با این حال، برای آن نسخه‌های چاپی **Research Square** که یک مقاله منتشر شده در یک پلتفرم از پلتفرم‌های اشپرینگر – نیچر دارند، پیوندی از نسخه پیش‌چاپ به نسخه اصلی وجود خواهد داشت. ناشر این رویکرد را رویکرد مقاله محور در مقابل رویکرد مجله محور نامیده است.

¹ Preprint

² Manuscript

³ In Review

اشپرینگر- نیچر ابتدا سرویس **دردست بررسی** را در سبد دسترسی آزاد خود یعنی SpringerOpen و BioMed Central ارائه داد ، زیرا فکر می کرد احتمال قابل پذیرش شدن این خدمات از سوی نویسندگان از این سرویس خیلی بالا خواهد رفت، و تصمیم داشتند با گذشت زمان آن را به اکثر مجلاتی که در سرویس های دسترسی آزاد ناشر منتشر می شوند، گسترش دهند.

با اندکی دقت، متوجه خواهیم شد که گردش کار برای فعال کردن چنین خدماتی چیز ساده ای نیست، به ویژه با توجه به امکان تعامل پذیری که باید داشته باشند که با همه سرویس ها و سیستم های دیگر ناشر در تعامل باشد. ولی از میان همه پایگاه ها و تراکنش های بین آنها، سیستم ارسال مقاله اولیه برای داوری، که در آن نویسنده مقاله ای را برای بررسی به یک مجله خاص ارسال می کند، و روند مدیریت داوری محور اصلی است که باید به دقت سازماندهی شود.

در نسخه فعلی، اگر نویسنده گزینه Preprint را انتخاب کند، سیستم باید هم نسخه اولیه مقاله و هم فراداده آن را ذخیره کند و این فرایند باید با هر فرآیند غربالگری، برای سرقت ادبی ، ملاحظات اخلاقی و غیره، بطور مناسب انجام شود تا در پلتفرم مخصوص خود قرار گیرد. از آنجا که نسخه داوری نشده باید در مسیر داوری و روند بررسی خبرگان قرار داده شود که مراحل مختلفی دارد، اطلاعات مربوط به حرکت مقاله در این فرایند باید در پایگاه پیش چاپها به اشتراک گذاشته شود. و سرانجام، هنگامی که مقاله منتشر می شود ، پیوندی به آن پلتفرم مرتبط داده شود، در حالی که اگر مقاله در همان نسخه اولیه رد یا خارج شود ، فراداده های چاپی باید به شکلی دیگر و برای پلتفرمی دیگر به روز شوند.

در تصویر زیر می بینیم که گزینه جستجوی نسخه پیش چاپ مقالات و همچنین مقالات در حال ارزیابی در سایت **Research Square** فعال است.

Research Square Company condemns Russia's invasion of Ukraine. Read our statement →

Share early.
Improve your manuscript.
Make an impact.

SUBMIT A PREPRINT

Colonies of bacteria grown in a Petri dish.
Alexander Klepnev (CC BY)

FEATURED PREPRINTS

BROWSE PREPRINTS

Clonal hematopoiesis of indeterminate potential, DNA methylation, and risk for coronary artery disease

UNDER REVIEW
nature portfolio

Comprehensive immunovirological and environmental screening reveals risk factors for fatal COVID-19 during post-vaccination nursing home outbreaks

UNDER REVIEW

Identification of SARS-CoV-2 in different human tissues. Validation of immunohistochemical and qPCR techniques in paraffin-embedded tissues and cytology

UNDER REVIEW

Second Booster Vaccine and Covid-19 Mortality in Adults 60 to 100 Years Old

UNDER REVIEW
nature portfolio

References:

1. <https://www.researchsquare.com/> Retrieved 17 April 2022.
2. <https://www.researchsquare.com/researchers/preprints/> Retrieved 15 April 2022.
3. <https://www.springernature.com/gp/authors/campaigns/in-review/> Retrieved 15 April 2022.